

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116216883
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Slovinská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7116216883.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Slovinskej a sudkýň JUDr. Aleny Mikovej a JUDr. Zuzany Matyiovej v spore žalobcu R. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XXX, zastúpený advokátom JUDr. Juraj Kus, so sídlom Námestie osloboditeľov 10, Michalovce, proti žalovanému Slovenská republika v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 8. novembra 2019, č.k. 13C/191/2016-368

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok v I. výroku o zastavení konania.

II. P o t v r d z u j e rozsudok v II. výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 10.000 € a m e n í v prevyšujúcej časti, čo do úrokov z omeškania z tejto sumy tak, že žalobu v tejto časti zamietla.

III. M e n í rozsudok v III. výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti istiny tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1.000 € v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V ostatnom rozsahu istiny zamietavý výrok rozsudku potvrdzuje.

IV. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice I (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom uvedeným v záhlaví zastavil konanie o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy titulom prietahov v trestnom konaní a náhradu nemajetkovej ujmy titulom nesprávneho úradného postupu, že odposluchy nie sú súčasťou trestného spisu a nie sú zdôvodnené, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 10.000 € s úrokom z omeškania 5,05 % z dlžnej sumy ročne od 12.3.2016 do zaplataenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou žalobca žiadal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 100.000 € s 8,05 % ročným úrokom z omeškania od 11.3.2016 až do zaplataenia za nezákonné rozhodnutie a nesprávny úradný postup v súvislosti s uznesením o vznesení obvinenia zo dňa 19.3.2004 ČVS:KUJP-57/OVVK-2003, ktorým bol žalobca obvinený z trestného činu nedovoleného prekročenia štátnej hranice podľa § 171 ods. 1, 2 Trestného zákona, keď ním podaná sťažnosť proti uzneseniu bola zamietnutá a prokurátor podal obžalobu. Trestné konanie vedené Okresným súdom Michalovce sp.zn.15T/53/2009 bolo ukončené oslobodzujúcim rozsudkom zo dňa 26.2.2014 č.k. 15T/53/2009-1981, ktorý nadobudol právoplatnosť 4.3.2015 po rozhodnutí odvolacieho Krajského súdu v Košiciach zo dňa 4.3.2015 č.k. 4To/65/2014-2026, ktorým tento zamietol odvolanie okresného prokurátora. V rozhodnutiach súdov vydaných v trestnom konaní bolo konštatované, že prepisy

záznamov telekomunikačnej prevádzky, ktoré mali dokumentovať telefonické hovory žalobcu sú nezákonnými dôkazmi, lebo príkaz na odpočúvanie nebol riadne odôvodnený, bol vydaný na iné osoby, nie obžalovaného, z dôvodov nezákonnosti získania týchto dôkazov súdy na odposluchy neprihliadali, a inými dôkazmi nebola preukázané spáchanie trestného činu. Uznesenie o vznesení obvinenia má povahu nezákonného rozhodnutia, keď trestné stíhanie trvalo 11 rokov od 19.3.2004 do 4.3.2015 a došlo k nesprávnemu úradnému postupu, pretože v trestnom spise sa nenachádzali rozhodnutia príslušného súdu o udelení súhlasu na odpočúvanie, ani rozhodnutia, ktoré by boli v súlade so zákonom odôvodnené a týkali sa zaznamenávania telekomunikačnej prevádzky žalobcu. Žalobca uvádzal, že trestné stíhanie trvajúce 11 rokov mu spôsobilo neopísateľnú psychickú traumu a trvalé následky na zdraví, ocitol sa v izolácii vo všetkých oblastiach života, keď pochádza z malej obce z počtom obyvateľov 338, nezákonnými odposluchmi orgán verejnej moci zasiahol do jeho osobnostných práv a porušil právo na súkromie, rodinný život, utrpel morálnu ujmu vychádzajúcu z pocitov krivdy, bezmocnosti a poníženia, keď bolo ponižujúce vysvetľovať rodine a známym, že ich telefonické rozhovory boli odpočúvané.

3. Podaním zo dňa 16.2.2018 žalobca upravil žalobu tak, že žiadal titulom nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 €, titulom nezákonných odposluchov vo výške 30.000 €, titulom prietahov v konaní vo výške 30.000 € a titulom nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v tom, že nezákonné odposluchy nie sú súčasťou trestného spisu a nie sú odôvodnené, uplatňoval 10.000 €.

4. Vo veci rozhodol Okresný súd Košice I prvýkrát rozsudkom zo dňa 23.3.2018, č.k. 13C/191/2016-224 vychádzajúc z názoru, že ním aplikovaný zákon č. 58/1969 Zb. neposkytuje možnosti odškodnenia náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, a aj v prípade, ak by nejaký nárok na náhradu škody existoval, tento by bol premlčaný, keďže nezákonné rozhodnutie z titulu ktorého si žalobca uplatňuje nárok v konaní bolo vydané v roku 2004, objektívna premlčacia 10-ročná doba podľa § 22 citovaného zákona začala žalobcovi plynúť dňom doručenia uznesenia o vznesení obvinenia 24.3.2004 a uplynula 24.3.2014, pričom žaloba bola podaná na súd až dňa 2.8.2016, preto v tejto časti žalobu zamietol. Nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy titulom prietahov v konaní okresný súd zamietol s odôvodnením, že nebolo preukázané podanie sťažnosti, resp. existencia rozhodnutia o porušení práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Súd prvej inštancie ďalej osobitne posudzoval nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 30.000 € z titulu nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v nezákonných odposluchoch a v sume 10.000 € z titulu nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v tom, že „odposluchy nie sú súčasťou trestného spisu a nie sú zdôvodnené“ podľa ustanovení zák.č. 514/03 Z.z.. Za primerané odškodnenie nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi takto vymedzeným nesprávnym úradným postupom považoval sumu 11.000 €, na zaplatenie ktorej zaviazal žalovaného. Tento rozsudok bol zrušený uznesením Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/137/2018 dňa 15.3.2019 pre vady zmätočnosti, nesprávne právne posúdenie veci, keď o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy titulom prietahov v konaní bolo rozhodnuté bez predchádzajúceho pripustenia zmeny žaloby, nárok na odškodnenie za nezákonné odpočúvanie žalobcu trvajúce od 5.3.2004 do 20.5.2004 bol nesprávne posudzovaný podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. účinného až od 1.7.2004 a priznaná náhrada nemajetkovej ujmy nebola riadne zdôvodnená, súd sa nesprávne vysporiadal s obranou žalovaného o premlčaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia, ktorý mal posudzovať podľa § 101 OZ o trojročnej premlčacej lehote plynúcej od právoplatnosti rozhodnutia o oslobodení žalobcu spod obžaloby, čo znamenalo, že nárok žalobca v tomto rozsahu uplatnil včas.

5. Súd prvej inštancie opätovne rozhodol vo veci preskúmaným rozsudkom zo dňa 8.11.2019 č.k. 13C/191/2016-368 zohľadniac podanie žalobcu doručené súdu 2.5.2019, ktorým žalobca rozšíril svoju žalobu na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné uznesenie o vznesení obvinenia o 40.000 €, zotrval na odškodnení nemajetkovej ujmy titulom nezákonnosti odposluchov 30.000 € a vzal späť žalobu v časti nesprávneho úradného postupu - prietahov v konaní, a že odposluchy nie sú súčasťou trestného spisu a nie sú zdôvodnené. Zmenu žaloby súd pripustil na pojednávaní 13.9.2019 za prítomnosti oboch sporových strán, a o zastavení konania v časti nároku rozhodol súd prvej inštancie v súlade s § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku (CSP) preskúmaným rozsudkom vo veci samej.

6. V odôvodnení rozhodnutia súd obsahoval vyjadrenia sporových strán, podstatný obsah výpovede žalobcu a v konaní vypočutých svedkov, príbuzných a priateľov žalobcu, R. X., J. X., R. Y., R. B., Y. S., R. X. a R. T.. Poukázal na zistenia vyplývajúce z obžaloby Okresnej prokuratúry v

Michalovciach č. P/1364/03-490 zo 17.3.2009, rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 26.2.2014 č.k. 15T/53/2009-1981 a uznesenia Krajského súdu v Košiciach č.k. 4To65/2014-2026 zo dňa 4.3.2015, keď oslobodenie žalobcu bolo založené na nezákonnosti príkazov na odpočúvanie KS-V-69/2004 z 8.3.2004 a ich nespôsobilosti byť zákonnými dôkaznými prostriedkami v trestnom konaní proti žalobcovi. Nárok žalobcu vyplývajúci zo zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím vydaným pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 514/03 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov účinného od 1.7.2004 (ďalej zákon č. 514/03 Z.z.), posudzoval podľa zákona č. 58/69 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (zákon č. 58/69 Zb.), skúmajúc existenciu predpokladov, ktorými okrem nezákonnosti rozhodnutia bola tiež existencia škody, resp. nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi tvrdeným nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou. K obrane žalovaného, že zákon č. 58/69 Zb. neupravuje možnosť odškodnenia náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, že trestné stíhanie si zaviniť žalobca vlastným konaním, ktoré odôvodňovalo začatie trestného stíhania, a teda bolo vedené v súlade so zákonom, že nezákonnosť odpočúvania nemá byť predmetom odškodnenia, ak už bola zohľadnená v rozhodnutí o oslobodení, a že aj keby nárok na náhradu nemajetkovej ujmy existoval, je premlčaný podľa § 22 zákona č. 58/69 Zb., súd prvej inštancie odkázal na ustálenú súdnu judikatúru v zmysle ktorej ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších predpokladov zodpovednosti za škodu zásadné právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia bez ohľadu na to, či vedenie trestného stíhania na základe nezákonného uznesenia o jeho začatí, bolo vydané za účinnosti zákona č. 58/69 Zb. alebo zákona č. 514/2003 Z.z.. V súlade s právnym názorom odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení a založenom na rozhodnutí najvyšších súdnych autorít (Ústavný súd SR III. ÚS 44/2017, Najvyšší súd SR sp.zn. 2Cdo/278/2007, 5Cdo/265/2009, 2Cdo/194/2011-R/58/2014, 1Cdo/100/2009, 3Cdo/191/2017), nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie a premlčanie tohto nároku posudzoval v súlade s § 20 zákona č. 58/69 Zb. podľa ustanovení § 100, § 101 Obč. zákonníka (OZ), v zmysle ktorého všeobecná 3-ročná premlčacia lehota na uplatnenie práva na náhradu nemajetkovej ujmy začala žalobcovi plynúť deň po právoplatnosti rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby, teda od 5.3.2015 a nakoľko žalobca uplatnil nárok na súde 2.8.2016, námietku premlčania považoval za neodôvodnenú. Pri stanovení rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnil kritéria jej odškodňovania analogicky vyplývajúce z § 13 OZ reflektujúc aj aktuálne platnú úpravu odškodňovania nárokov za nezákonné rozhodnutie podľa § 17 zákona č. 514/03 Z.z.. S odkazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/137/08, sp.zn. 4Cdo15/03, 1Cdo 89/97 pri rozhodnutí o náhrade na nemajetkovej ujmy vychádzal zo zistenia, že nie je postačujúce odškodnenie žalobcu iba vo forme konštatovania porušenia práva a prihliadol na povahu trestnej veci, dĺžku trestného konania, dopad trestného stíhania na osobnostnú sféru poškodenej osoby, okolnosti za ktorých zásahu došlo, závažnosť zásahu vo všetkých oblastiach života, prihliadajúc na osobu poškodeného žalobcu a doterajší spôsob jeho života. Vykonaným dokazovaním mal preukázať, že v súvislosti s trestným stíhaním došlo k izolovaniu žalobcu, ktorý dovtedy nebol trestne stíhaný, od jeho príbuzných i priateľov, že v čase začatia trestného stíhania bol žalobca riadne zamestnaný v spoločnosti Tesco Michalovce, ktorú prácu ukončil, no nepreukázal súvislosť skončenia pracovného pomeru s trestným stíhaním, ani obdobie nezamestnanosti. Súd nemal preukázaný ani vznik závažnej ujmy v oblasti spoločenského, pracovného uplatnenia žalobcu, ani to, aby trestné stíhanie zanechalo následky na jeho zdraví. Vzhľadom na 11 rokov trvajúce trestné konanie od 19.3.2004 do 4.3.2015 a s prihliadnutím na zistené následky v osobnom živote žalovaného, priznal mu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 €, v odôvodnení však nesprávne uvádzajúc sumu 11.000 €, no súčasne s dovetkom, že nárok žalobcu v časti priznania náhrady nemajetkovej ujmy nad 10.000 € titulom nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia zamietol. Zamietnutie žaloby aj v časti náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonné odpočúvanie odôvodnil tým, že žalobca nepreukázal konkrétne následky zásahu odposluchu, ktoré malo trvať od 5.3.2004 do 20.5.2004 v jednotlivých oblastiach jeho života. Z priznaného finančného odškodnenia náhrady nemajetkovej ujmy priznal žalobcovi tiež nárok na úroky z omeškania vo výške 5,05 % ročne vyplývajúcej z nariadenia vlády č. 87/95 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to odo dňa nasledujúceho po dni doručenia zamietavej odpovede žalovaného reagujúcej na žiadosť žalobcu o predbežné prejednanie nároku. Keďže negatívna odpoveď bola doručená zástupcovi žalobcu dňa 11.3.2016 zaviazal žalovaného na úhradu úrokov od 12.3.2016. Výrok o trovách konania odôvodnil citáciou ustanovenia § 255 ods. 2 CSP.

7. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obe sporové strany. Žalobca napadol zamietavú časť výroku v časti nepriznanej istiny náhrady nemajetkovej ujmy a výrok o nároku na náhradu trov konania z

odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Súdom uznaný nárok na finančné odškodnenie vo výške 10.000 € považoval vzhľadom na dobu trvania trestného stíhania a jeho následky za neprimerane nízke, uvádzajúc, že už v priebehu sporu uvádzal viacero prípadov, keď v konaní o ochranu osobnosti alebo náhradu škody voči štátu za nezákonné trestné stíhanie, boli priznané oveľa vyššie sumy, s čím sa súd prvej inštancie nevyporiadal. Odôvodnenie napadnutého rozsudku označil za nedostatočné a zmätočné, pretože pokiaľ súd v odôvodnení uvádzal, že priznáva žalobcovi sumu 11.000 €, vo výroku mu priznal len sumu 10.000 €. Za nesprávne považoval aj zamietnutie žaloby v časti odškodnenia nemajetkovej ujmy vzniknutej vykonaním nezákonných odposluchov, ktoré považoval za nepochybný zásah do práva žalobcu na súkromie, a u ktorého zásahu v zmysle rozhodnutí najvyššieho súdu nevzniká ani procesná povinnosť preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jeho vážnosti či dôstojnosti v spoločnosti. Odkázal tiež na rozhodnutie ústavného súdu, ktorý nezákonne odpočúvanému sťažovateľovi, ktorý nebol ani trestne stíhaný, priznal finančné zadostučinenie až v sume 20.000 €. Vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania sa považoval za úspešnú sporovú stranu, dôvodiac, že bol úspešný v základe nároku, a výška plnenia závisela od úvahy súdu, ktorú nemohol predvídať. Žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, aby bolo jeho žalobe v plnom rozsahu vyhovené, teda aby žalovanému vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 100.000 € s úrokom z omeškania 5,05 % ročne od 12.3.2016 až do zaplatenia.

8. Z totožných odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP napadol správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie tiež žalovaný, a to vo vzťahu k výroku o zastavení konania, zaväzujúcemu výroku a výroku o náhrade trov. Žalovaný považoval postup súdu prvej inštancie a jeho rozhodnutie o zastavení konania za nezrozumiteľné a zmätočné dôvodiac, že vo výroku o zastavení konania sa mala odraziť aj presná čiastka žalovaného nároku, na ktoré sa späťvzatie vzťahovalo, pretože inak to malo nejasné účinky na rozsah peňažnej pohľadávky, ktorá bola predmetom konania po rozšírení žaloby, ktorý úkon vykonal žalobca súčasne so späťvzatím. Žalovaný vytkol tiež súdu prvej inštancie, že sa vôbec nezaoberal vznesenou námietkou premlčania vo vzťahu k rozšírenej časti žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie v sume 40.000 € uplatnenej žalobcom až dňa 2.5.2019. Poukázal na to, že žalobca bol právoplatne oslobodený dňa 4.3.2015, pričom v tejto časti si uplatnil nárok až dňa 6.5.2019 a teda je zrejmé, že k tomu došlo až po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, k čomu sa v rozhodnutí súdu nenachádza žiadne vyjadrenie. V odvolaní súčasne zopakoval svoj názor o nedôvodnosti nároku žalobcu ako celku, pretože existovali konkrétne a preukázané informácie o konaní žalobcu získané z odposluchov, ktoré viedli k dôvodnému podozreniu o páchaní trestnej činnosti žalobcom. Týmto svojím správaním si žalobca vznesenie obvinenia zavinil. Na účely civilného sporového konania nič nebránilo uvedené vyvodit' z nezákonne získaných dôkazov, a to v zmysle zásad čl. 16 CSP, podľa ktorého súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci nezohľadňuje skutočnosti a dôkazy získané v rozpore so zákonom, iba že vykonanie dôkazu je odôvodnené uplatnením čl. 3 ods. 1, teda že každé ustanovenie zákona sa musí vykladať v súlade s ústavou, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva zákon s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené. Podľa názoru odvolateľa bola potrebná aplikácia testu proporcionality a zásady, že nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Úlohou súdu prvej inštancie malo byť vyhodnotenie toho, či predmetom nezákonne získaného dôkazu bolo zdokumentovanie protiprávneho konania žalobcu alebo konania lege artis. V tomto odkázal na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky, v ktorých boli stanovené výnimky pre použitie nelegálneho dôkazu v civilnom konaní tak, že dôkaz hoc nepoužiteľný v trestnom konaní, súdy v rámci civilného konania zohľadniť a aplikovať môžu. Odôvodnenie rozhodnutia súdu o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy považoval za nepreskúmateľné a zmätočné, ak súd s odkazom na výsluch žalobcu a svedkov považoval za preukázané, že v súkromnom i rodinnom živote sa od žalobcu izolovali príbuzní a priatelia, neprihliadal na obranu žalovanej, ktorá vyplývala aj z vykonaného dokazovania, že žalobca tak pred začatím ako aj po začatí trestného stíhania býval u rodičov, netajil sa, že je trestne stíhaný, a mal aj priateľku, s ktorou je v súčasnosti ženatý. Rozhodnutie súdu o povinnosti žalovaného na plnenie úrokov z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy považoval za odporujúce aktuálnej judikatúre súdov, v zmysle ktorej omeškanie s plnením tohto peňažného záväzku vzniká až právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, čo bolo konštatované v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/185/2011, 4Cdo/131/2016. Vzhľadom na pomer žalobcom žiadaného finančného plnenia a súdom priznaného, označil sa za úspešnejšiu sporovú stranu a to v rozsahu 80 %, z ktorých dôvodov by mu mal patriť nárok na náhradu trov i v prípade existujúcej povinnosti na plnenie. Žalovaný navrhoval, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že zastaví konanie o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy titulom prietahov v trestnom konaní vo výške 30.000 € a na náhradu nemajetkovej ujmy titulom nesprávneho úradného postupu, že odposluchy nie sú súčasťou trestného

spisu a nie sú zdôvodnené vo výške 10.000 €, vyhovujúci výrok zmení tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu.

9. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu, žalovaný v otázke primeranosti finančného odškodnenia nemajetkovej ujmy poukázal na závery vyplývajúce zo súdnej judikatúry, v zmysle ktorej je potrebné zohľadniť aj predpisy upravujúce obdobnú problematiku, a porovnať nárok uplatnený žalobou s ďalšími predpismi. Zdôraznil, že podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 58/69 Zb. nemožno priznávať neprimerané sumy, ktoré by v konečnom dôsledku bagatelizovali nároky priznávané podľa ustanovení zák. č. 274/20917 Z.z. o obetiach trestných činov. Ujma za stratu na živote nemôže byť odškodňovaná sumou porovnateľnou, či nižšou ako ujma pociťovaná na povesti občana, v tomto kontexte náhradu nemajetkovej ujmy požadovanú žalobcom v rozsahu 100.000 € hodnotil ako absolútne neprimeranú a premrštenú. Za nepreukázaný považoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné odpočúvanie uvádzajúc, že nároky uplatňované podľa zák. č. 58/69 Zb. sú odlišné od konania o ochranu pred zásahom do práva na ochranu súkromia v konaní pred ústavným súdom, a podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR nejedná sa o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, keď je proti nej v súlade so zákonnými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu, a aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní zasahujúce do práv tejto fyzickej osoby sú vykonávané v medziach zákona. Odvolateľ tiež uviedol, že v konaniach o ochranu osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, žaloba smerujúca proti štátu by musela byť zamietnutá aj pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, keďže pôvodnom zásahu je vždy len konkrétna fyzická a právnická osoba, ktorej konaním k zásahu do práv a právom chránených záujmov došlo.

10. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní podané neboli.

11. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu a žalovaného ako podané včas a oprávnenými osobami na pojednávaní, na ktorom zopakoval dokazovanie prečítaním listinných dôkazov, vyjadrení a výpovedí strán a svedkov, preskúmajúc odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods. 1,2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je odvolací súd viazaný dospejúc k záveru, že odvolanie sporových strán je čiastočne dôvodné.

12. Rozsudok bol vyhlásený na pojednávaní dňa 15.4.2021 vykonanom v neprítomnosti sporových strán s ich súhlasom v súlade s § 1 ods. 1 písm. p) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 24/2021 Z.z. o vykonávaní pojednávaní, hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu.

13. Rozsudok v jeho napadnutom rozsahu odvolací súd zmenil v časti, v ktorej neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie (§ 388), v ostatnom rozsahu bol napadnutý rozsudok potvrdený ako vecne správny v súlade s § 387 ods. 1 CSP.

14. Strany sporu uplatnili odvolacie dôvody podľa § 365 odsek 1 písm. b), d), f), h) CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d), súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

15. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP je naplnený, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vo všeobecnosti ide o taký postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia procesných práv priznaných jej v súdnom konaní na účely ochrany jej práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom dochádza tiež vtedy, keď súd nedostatočne odôvodní svoje rozhodnutie, ktoré nespĺňa požiadavky vymedzené § 220 ods. 2,3 CSP. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovaná mandukčná povinnosť súdu a pod.). Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že

súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplývajú z prednesov strán. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je v praxi vykladaný tak, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. Omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil právny predpis iný, než ktorý použiť mal alebo ak síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

16. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody podľa § 365 odsek 1 písmeno b), d) CSP nie sú dané, pretože preskúmaním rozhodnutia súdu a konania, ktoré rozhodnutiu predchádzalo v odvolacom konaní neboli zistené žiadne procesné vady v dôsledku, ktorých by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces ani iné vady, konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd vzal na zreteľ, že rozhodnutie musí obsahovať výstižné odôvodnenie a výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozsudku. Odôvodnenie písomnej formy rozsudku v zmysle § 220 ods. 2 CSP je nielen formálnou požiadavkou, ale aj prameňom poznania úvah súdu v otázke zisťovania skutkového stavu i právneho posúdenia veci, keď odôvodnenie je nie len prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia v konaní o riadnom či mimoriadnom opravnom prostriedku, ale tiež korešponduje právu sporovej strany na riadne uplatnenie jej procesnej obrany v opravnom či mimoriadno-opravnom konaní. Súd nemusí dať odpoveď na všetky argumenty nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre prejednávajúcu vec podstatný význam, a pokiaľ odôvodnenie rozhodnutia stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, je plne realizované základné právo sporovej strany na spravodlivý súdny proces. Odvolací súd konštatuje, že napadnutý rozsudok spĺňa zákonom vyžadované náležitosti. Nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia v zmysle naplnenia odvolacieho dôvodu podľa § 365 odsek 1 písm. b) CSP je dané len výnimočne, keď rozhodnutie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. V prejednávanej veci nemožno vytknúť súdu prvej inštancie také pochybenie v odôvodnení súdneho rozhodnutia, či v procesnom postupe, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzalo, ktoré by zaťažili konanie existenciou odvolacích dôvodov vymedzených § 365 odsek 1 písm. b), d) CSP.

17. Odvolací súd nezistil žiadne procesné pochybenia ani v súvislosti s výrokom rozsudku o zastavení konania, keď aj bez číselného vyjadrenia sumy je celkom jednoznačné, v ktorej časti nároku žalobcu bolo konanie zastavené, v súlade s jeho procesným návrhom a v zhode so súhlasným stanoviskom žalovaného. Podľa predmetu žaloby v spojení s jej úpravou a zmenou zo dňa 16.2.2018 a 2.5.2019, predmetom konania bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné uznesenie o vznesení obvinenia vo výške 30 000,- €, titulom nezákonných odposluchoch vo výške 30 000,- €, titulom prietrahov v súdnom konaní vo výške 30 000,- €, z dôvodu nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v tom, že odposluchy nie sú súčasťou trestného spisu a nie sú zdôvodnené 10 000,- €, pričom titulom nezákonného rozhodnutia rozšíril žalobca svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podaním zo dňa 2.5.2019 o ďalších 40 000,- €. Žalobca tiež podaním zo dňa 2.5.2019 vzal späť žalobu v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy titulom prietrahov v trestnom konaní vo výške 30 000,- € a v časti nároku 10 000,- € titulom nesprávneho postupu, že odposluchy nie sú súčasťou trestného spisu a nie sú zdôvodnené. V rozsahu v akom došlo k späťvzatiu žaloby (10.000,- € + 30.000,- €), došlo súčasne k rozšíreniu žaloby o zhodnú sumu titulom náhrady nemajetkovej ujmy zo zodpovednosti štátu za nezákonné rozhodnutie. Predmetom sporu tak vždy ostala suma 100 000,- €, keď od času čiastočného späťvzatia žaloby a súhlasu žalovaného so späťvzatím už neboli predmetom konania nároky na zaplatenie sumy 40 000,- € uplatňovaných za prietahy v trestnom konaní a nesprávny úradný postup, v ktorom rozsahu bolo konanie vo veci samej v zhode s § 145 CSP zastavené rozhodnutím vo veci samej.

18. Súd prvej inštancie však svojím postupom a rozhodnutím naplnil odvolacie dôvody vymedzené § 365 ods.1 písm. f) a h) CSP, keď neprihliadol na všetky skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania na účely stanovenia primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pochybil tiež pri posudzovaní premlčania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v časti 40.000,- €, o ktoré plnenie žalobca rozšíril svoj nárok až podaním zo dňa 2.5.2019 a nesprávne právneho posúdenia veci sa súd prvej inštancie dopustil aj pokiaľ priznal žalobcovi príslušenstvo pohľadávky - úroky z omeškania z peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy.

19. Zohľadňujúc čas vydania nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 19.3.2004, od ktorého žalobca odvíjal svoj nárok, súd prvej inštancie správne aplikoval na ustálenie zodpovednosti žalovaného za vzniknutú škodu zákon č. 58/69 Zb., predmetom úpravy ktorého však nie je samotná náhrada nemajetkovej ujmy. Preto v súlade s § 20 citovaného zákona sa na posudzovanú vec aplikovali ustanovenia Občianskeho zákonníka. Správne súd prvej inštancie konštatoval, že na premlčanie nároku žalobcu sa v súlade s § 101 OZ vzťahovala všeobecná trojročná premlčacia lehota, ktorá plynula odo dňa nasledujúceho po dni právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby tj. od dňa 5.3.2015. Premlčacia lehota na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v konaní pred súdom tak žalobcovi uplynula 6.3.2018. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nezákonného rozhodnutia v rozsahu (ďalších) 40 000,- € uplatnil žalobca až podaním zo dňa 2.5.2019, teda po uplynutí premlčacej lehoty. Námietka žalovaného o premlčaní nároku v tejto časti je preto opodstatnená. Nesprávny skutkový a právny záver súdu o tejto časti nároku, keď súd posudzoval plynutie premlčacej lehoty aj v tomto rozsahu od podania žaloby, v konečnom dôsledku neovplyvnilo vecnú správnosť rozhodnutia, pretože súd žalobu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol, z ktorých dôvodov bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie v uvedenom rozsahu potvrdené.

20. Odvolací súd sa stotožňuje s obranou žalovaného, že požiadavka žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 100.000 € je vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu a následky na živote žalobcu zjavne neprimeraná. Nemožno však súhlasiť so stanoviskom žalovaného, aby žalobcovi žiadna náhrada nemajetkovej ujmy nepatrila z dôvodu, že trestné konanie si zavinil sám. Podstatnou zásadou trestného konania je zásada prezumpcie neviny, keď štát v zastúpení svojich orgánov je povinný predložiť súdu také dôkazy, z ktorých bude nepochybne vyplývať vina obvineného, resp. obžalovaného. Dôraz na tento právny princíp vylučuje oslabovanie nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy za vedené trestné stíhanie u osôb oslobodených spod obžaloby, či zbavených obvinenia, osobitne, ak trestné stíhanie bolo založené na dôkazoch získaných spôsobom odporujúcim zákonu. Podstatou trestného konania je ochrana spoločnosti pred protiprávnym nedovoleným konaním, a sankcia pre subjekty, ktorého sa takéhoto konania dopúšťajú. Teda už z princípu má trestné konanie sledovať legitímny cieľ, čo však môže byť realizované len legálnymi prostriedkami tak, aby ani zo strany štátu, ktorého zaťažuje povinnosť preukázať vinu obvineného, resp. obžalovaného nedochádzalo k porušovaniu noriem, ktoré spoločnosť stanovila ako medze zásahu do slobôd jednotlivca. V právnom štáte právny poriadok nechráni štátnu moc pred občanmi, ale určuje postup orgánov verejnej moci, aby neboli porušované práva občanov (II.ÚS 62/99). Zodpovednosť štátu za výsledok konania jeho orgánov prejavujúci sa aj v podobe nepreukázania viny osobám, ktoré boli obvinené z trestného činu, sa spravuje princípom objektívnej zodpovednosti, existujúcej bez zreteľa na zavinenie. Preto je v konečnom dôsledku rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania jeho neskorší výsledok. V tomto odvolací súd odkazuje na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v bodoch 88., 89., a ustálenú súdnu judikatúru od záveroch ktorej nie je dôvod odchyliť sa ani v tomto konaní (Najvyšší súd SR sp.zn. 1Cdo/53/93, 3Cdo 194/2010, 4 Cdo/54/2011, 7Cdo 87/2012, 4 Mcdo 15/2009, III. ÚS 754/16). Súdna prax je jednotná v názore, že nie je rozhodujúce ako bolo vyhodnotené pôvodné podozrenie zo spáchania trestnej činnosti, ale to, či sa podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Pokiaľ v konečnom dôsledku došlo k oslobodeniu žalobcu spod obžaloby, to znamená, že trestné konanie voči nemu bolo vedené neoprávnene, je preto daná objektívna zodpovednosť štátu za škodu a nemajetkovú ujmu žalobcovi spôsobenú.

21. Pokiaľ súd priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 10.000 € (z odôvodnenia napadnutého rozsudku v spojení s výrokom rozhodnutia je nepochybné, že náhrada nemajetkovej ujmy bola žalobcovi priznaná len v rozsahu 10.000 €, keď v odôvodnení rozhodnutia sa súd dopustil zrejmej nesprávnosti, ak uviedol, že za primeranú považoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 11.000 €, ktorá zrejme nesprávnosť -chyba v písaní je zjavná, lebo súd v odôvodnení súčasne uviedol, nárok na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy nad sumu 11.000 € zamietol), rozhodnutie súdu v tomto rozsahu nevybočilo z medzí kritérií ustálených súdnou judikatúrou pre určenie výšky primeranej náhrady (Najvyšší súd SR sp.zn 4Cdo/171/05, 6Cdo 37/12, 6 Mcdo 15/12, 3Cdo/19/18). V súlade s uvedenou judikatúrnou praxou stanovenie primeranej náhrady nemajetkovej ujmy sa musí diať pri zohľadnení konkrétnych okolností prípadu a nevyhnutne v súvislostiach s inou hmotnoprávnou úpravou upravujúcou odškodňovanie, ako napr. náhrada škody pre obeť trestných činov. Určenie hranice maximálnej náhrady nemajetkovej ujmy upravenej zákonom č. 514/03 Z.z. je len pokračovaním už nastoleného trendu legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva

zdôrazňujúcich zásadu, že výška náhrady pri osobnostných právach musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo priznávanej obetiam trestných činov. Súd v odôvodnení poukázal na skutkové zistenia vyplývajúce mu z výpovedí svedkov, z ktorých vychádzal (bod 61 až 65, bod 95 až 97 odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku), a z ktorých mu vyplynulo, že trestné stíhanie žalobcu malo na neho nepochybne negatívny dopad, keď obmedzilo jeho rodinné a priateľské kontakty, odrazilo sa nepriaznivo na jeho psychickom vnímaní. Miesto bydliska žalobcu je obcou s malým počtom obyvateľov, v ktorej sa rýchlo rozšírila informácia o trestnom stíhaní žalobcu, jeho možnom odpočúvaní, čo malo za následok prirodzené obmedzovanie kontaktov zo strany jeho najbližších a jeho známych a viedlo k určitej izolácii, žalobca bol utiahnutý, nevenoval sa toľko spoločenskému kontaktu so svojimi známymi. Súd vzal do úvahy dobu trestného stíhania 11 rokov, osobu žalobcu, ktorý bol mladým, dovtedy netrestaným človekom, no súčasne vykonaným dokazovaním nezistil výrazne negatívny dopad na ďalší chod osobného, rodinného života žalobcu, jeho spoločenského uplatnenia, či pracovnej sféry, keďže žalobca sa riadne sa zamestnal a s priateľkou, s ktorou udržiaval známosť už počas trestného konania si založil rodinu.

22. Súd prvej inštancie však opomenul prihliadať aj na ďalší z následkov spojených so zodpovednosťou štátu za nezákonné rozhodnutie vyplývajúce z uznesenia o začatí trestného stíhania a v trestnom konaní vykonaných odposluchov žalovaného, ktoré predstavovali zásah orgánov štátu do osobnostnej sféry žalobcu počas výkonu nezákonného odpočúvania, za ktoré nesie zodpovednosť žalovaný. Pokiaľ žalobca nie je schopný presne určiť a preukázať výšku ujmy spôsobenú nezákonným rozhodnutím, avšak je zrejmé, že taká ujma vznikla, nemôže mu byť vôbec priznaná.

23. Nezákonnosť rozhodnutia o vznesení obvinenia zasiahla do života žalobcu, keď bolo voči nemu vedené trestné konanie, ktoré sa považuje za neoprávnené, počas ktorého bolo zasiahnuté v rozpore so zákonom do jeho práva na súkromie, zahrňujúceho tiež právo na ochranu osobnej telefonickú komunikáciu. Všeobecné sudy v trestnom konaní konštatovali nezákonnosť odpočúvania žalobcu, ktorý nedovolený zásah do jeho súkromia je rovnako potrebné zohľadniť pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným stíhaním. Ústavný súd SR v rozhodnutí I. ÚS 360/2018 zdôraznil subsidiaritu zásahu ústavného súdu v prípadoch nezákonných odposluchov, ktorý prichádza do úvahy až v prípade, ak poskytnutie ochrany nebolo možné (neprišlo do úvahy) v konaní pred všeobecnými súdmi. Nezákonnosť získaných dôkazov sa prejavila jednak v porušení práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, výsledkom čoho bolo oslobodenie spod obžaloby, a súčasne došlo k nezákonnému zásahu do jeho práva na súkromie, pre porušenie princípov legality, legitimacy a proporcionality zásahu. Ide o ďalší z aspektov negatívneho zásahu štátu, s ktorým sa nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia spájalo, a už len samotná existencia narušenia osobnostnej sféry jedinca štátnou mocou bez splnenia zákonných podmienok odôvodňuje zohľadnenie tejto skutočnosti pri náhrade nemajetkovej ujmy. Pokiaľ bola konštatovaná nepoužiteľnosť takto získaných dôkazov v trestnom konaní nemožno na ne ako na zákonné, či prípustné dôkazné prostriedky prihliadať v inom konaní pred všeobecným súdom, ako sa toho v odvolaní dovoľával žalovaný.

24. Prihliadajúc na následky neoprávnené vedeného trestného stíhania žalobcu v jeho osobnom a rodinnom živote, v oblasti spoločenského postavenia a pracovného uplatnenia, zásah do práva na súkromie vyvolaný nezákonným odpočúvaním, dobu trestného stíhania, za primerané finančné zadosťučinenie odvolací súd považoval sumu 11.000 €, z ktorých dôvodov zmenil rozsudok v zamietavej časti tak, že žalobcovi priznal pri zohľadnení už priznaného plnenia sumu 1.000 €, a potvrdil rozsudok v rozsahu priznanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy 10.000 €. V zostávajúcom rozsahu nárok žalobcu v pomere k preukázaným objektívnym následkom na jeho živote, zdraví, osobnosti, spoločenskom postavení a uplatnení v pracovnej sfére, nie je odôvodnený, a ani porovnateľný s prípadmi, na ktoré žalobca poukazoval. Žalobcom žiadané plnenie nad priznanú sumu nezodpovedá ani všeobecnej predstave o spravodlivosti, keď finančné zadosťučinenie v prípade neoprávnené vedeného trestného stíhania nemôže byť neadekvátne v pomere k odškodňovaniu porovnateľnej, či ďaleko zásadnejšej ujmy, ako je tomu v prípadoch ujmy spôsobenej úmrtím blízkej osoby, ťažkými následkami na zdraví spôsobenými dopravnou nehodou, či škody priznávanej osobám poškodených násilným trestným činom. Bydliskom žalobcu je obec Q. s relatívne malým počtom 350 obyvateľov, v ktorej sa rýchlo rozšírila informácia o trestnom stíhaní žalobcu. Vedomosť o trestnom stíhaní, ktoré malo byť navyše vedené za spáchanie skutku v organizovanej skupine, nepochybne vyvolalo odstup, formálnosť vzťahov, obmedzenie spoločenských kontaktov, a predstavovalo i emocionálnu záťaž pre rodinných príslušníkov. No žalobca v konaní nepreukázal, a napokon ani netvrdil existenciu vážnych následkov,

vo forme rozvratu rodinných vzťahov, spoločenských väzieb, či narušenie jeho psychického a fyzického zdravia. Napriek faktu, že trestné stíhanie je pre každého jednotlivca stresujúcou záťažou, v danom prípade sa žalobca v čase začatia trestného stíhania, pravdepodobne aj vzhľadom na svoj mladý vek (22 rokov), nenachádzal v takej spoločenskej, sociálnej, či rodinnej situácii, narušenie ktorej vplyvom trestného konania by mu spôsobilo ťažko napravitelné následky. Z výpovedí žalobcu a svedkov vyplýva, že zásah do priateľských, kamarátskych väzieb iniciovaných trestným stíhaním sa podarilo obnoviť, resp. tieto kontakty nepokračovali v dôsledku zmeny životnej situácie žalobcu, či jeho bývalých priateľov a známych, ktorí pracovali v zahraničí, založili si rodinu, čo prirodzene vplývalo aj na charakter a intenzitu vzťahov. Žalobca počas trestného stíhania nadviazal vážnu známosť, s ktorou si založil vlastnú rodinu, zamestnal sa, pričom v konaní nepreukázal, aby práve trestné stíhanie zmarilo akékoľvek jeho pre budúcnosť reálne uvažované a uskutočniteľné aktivity, ani neboli zistené žiadne následky na jeho psychickom, či fyzickom zdraví. Zamietavý výrok rozsudku nad priznanú sumu 11.000 € bol preto ako vecne správny potvrdený.

25. Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v zodpovedajúcom rozsahu odzrkadľuje aj rozsah náhrady priznávanej obetiam trestných činov, keď v zmysle § 5 zák. č. 215/2006 Z.z. platného a účinného v čase oslobodenia žalobcu spod obžaloby sa primeranosť sumy náhrady posudzovala podľa osobitných predpisov o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom maximálna suma odškodnenia za smrť predstavovala 50-násobok minimálnej mzdy v národnom hospodárstve, čo zodpovedalo v tom čase sume 19.000 € (50 x 380 €). Peňažná náhrada nemajetkovej ujmy je adekvátna aj v pomere k prípadom porovnateľných s prípadom žalobcu, pri zohľadnení charakteru zásahu i následkov na živote poškodených (Krajský súd Košice sp.zn.1Co/118/19 1.800 € za 6 rokov trvajúce trestné stíhanie, keď sa nepreukázal iný významný vplyv na život poškodeného, sp.zn. 6Co/186/17, 5.000 € za 4 roky trvajúce trestné stíhanie; ujma za zásah do práva na súkromie nezákonným odpočúvaním v prípade osôb, u ktorých nebolo vedené trestné stíhanie I.ÚS/274/05 5.000,- Sk, nezákonné odpočúvanie 9 mesiacov III.ÚS/133/2010 5.000 €; ujma vzniknutá úmrtím blízkej osoby manžela a otca v aktívnom veku, priznané odškodnenie na úrovni 23.000 € Krajský súd v Košiciach sp.zn.2Co/52/2018). Vyššie sumy náhrad sú priznávané len za ďaleko závažnejšie následky na živote, či zdraví osôb poškodených zásahom do osobnostných práv (úmrtie, nenávratná strata príležitosti viesť rodinný život, spoločensky a pracovne sa uplatniť, neodstrániteľné následky na zdraví, a pod.), s ktorými ujmu vzniknutú žalobcovi rozhodne nemožno porovnávať.

26. Žalovaný dôvodne namietal aj nesprávne posúdenie nároku žalobcu na úroky z omeškania. Judikatúra Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 6Cdo/185/11, 1Cdo/15/97) sa ustálila na názore, podľa ktorého povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, a až po uplynutí takto určenej lehoty splnenia sa dlžník-žalovaný, dostáva do omeškania. Odvolací súd nezistil žiadny dôvod, pre ktorý by sa mal odchyliť od záverov uvedeného rozhodnutia, poukazuje pritom aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn.7Cdo/100/2017, 7MCdo/16/2011. Pretože okolnosti významné pre priznanie peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy sú známe až z rozhodnutia súdu, až uplynutím lehoty uloženej súdom na splnenie tejto povinnosti, sa žalovaný dostane do omeškania s jej zaplatením. Z uvedených dôvodov bol napadnutý výrok rozsudku v časti úrokov z omeškania priznaných z náhrady nemajetkovej ujmy zmenený v súlade s § 388 CSP tak, že žaloba bola v tejto časti príslušenstva pohľadávky zamietnutá.

27. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1, 2 CSP vychádzajúc zo zásady procesnej zodpovednosti sporových strán za výsledok konania, ktorých pomer úspechu a neúspechu v konaní hodnotil ako zhodný. Odvolací súd prihliadal na charakter nároku, ktorý sa týka odškodnenia nemajetkovej ujmy, kedy sa úspech sporovej strany viaže na preukázanie dôvodnosti základu nároku, pričom rozsah plnenia je závislý na úvahe súdu, ktorá nie je v celom rozsahu predvídateľná žalobcom. So záverom, že žalobca sa považuje za procesne úspešného aj pri priznaní čiastočného plnenia v prípade, ak rozhodnutie záviselo od úvahy súdu, či znaleckého posudku, ktoré nie sú v celom rozsahu predvídateľné, sa zhoduje aj komentár autorov k Civilnému sporovému poriadku (C.H.BECK, Civilný sporový poriadok rok vydania 2016 str. 927, komentár autorov Števeček, Ficová, Baricová a kol.). Predmetom sporu bol v zmysle žaloby a jej zmeny nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nezákonného rozhodnutia (uznesenie o vznesení obvinenia v spojení nezákonným odpočúvaním) a z titulu nesprávneho úradného postupu (prietahy, „evidencia“ odposluchov v spise). V časti peňažného plnenia zodpovedajúceho nesprávne úradnému postupu žalobca nesie zodpovednosť za zastavenie konania, v ktorom rozsahu vzal žalobu späť a teda sa považuje za procesne

neúspešnú sporovú stranu, v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie je procesne úspešnou sporovou stranou. Pomer úspech a neúspechu žalobcu a žalovaného tak zhodne predstavuje 50 %. To sa rovnako týka aj procesného úspechu, respektíve neúspechu sporových strán v odvolacom konaní, v ktorom bol každý z odvolateľov úspešný len v čiastočnom rozsahu, čo rovnako zodpovedá zhodnej procesnej úspešnosti 50 %. V súlade s § 255 ods. 2 CSP preto odvolací súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

28. Rozsudok bol prijatý senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské

právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).